

PARTICIPATIEVERANTWOORDING ONTWERPFASE

UITERWAARDEN WAMEL DREUMEL HEEREWAARDEN

Opdrachtgever:	Rijkswaterstaat
Projectnr:	RWS165
Datum:	10 maart 2021

PARTICIPATIEVERANTWOORDING ONTWERPFASE

UITERWAARDEN WAMEL DREUMEL HEEREWAARDEN

Opdrachtgever:	Rijkswaterstaat
Projectnr:	RWS165
Rapportnr:	20210310-RWS165-RAP-participatieverantwoording 2.0
Status:	Definitief
Datum:	10 maart 2021

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2019 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
CvdH

Verificatie:
DG

Validatie:
PvZ

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	7
1.1	Aanleiding.....	7
2	KORTE INHOUDELIJKE TOELICHTING OP HET ONTWERP	9
2.1	Toelichting inhoud.....	9
2.2	Uitgangspunten ontwerp.....	9
3	PARTICIPATIE VERANTWOORDING	11
3.1	Informatieverstrekking algemeen.....	11
3.2	Participatie in het ontwerptraject.....	11
4	RESULTATEN DRAAGVLAKPROCES.....	15
4.1	Toets op draagvlak D02.0	15
4.2	Het beperkt verandiepen van de Vonkerplas.....	15
4.3	Overige gehonoreerde ontwerpsuggesties	15
4.4	Niet-gehonoreerde ontwerpsuggesties.....	16
4.5	Overige relevante uitkomsten van het participatie- en draagvlakproces.....	17

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Voor de herinrichting van de Uiterwaarden Wamel Dreumel Heerewaarden is een ontwerp opgesteld. Dit ontwerp is toegelicht in de Ontwerpnota.

Ten behoeve van de ontwerpstudie is in 2017 een communicatie- en participatieplan opgesteld. Het communicatie- en participatieproces had tot doel om de volgende resultaten te bereiken:

- Belanghebbenden (zoals particuliere eigenaren en geïnteresseerden, maar ook publieke stakeholders) te informeren.
- Belanghebbenden te betrekken bij de inhoud en het proces van totstandkoming van het ontwerp en de planstudie.
- Gebruik te maken van kennis uit het gebied.
- De belangen van belanghebbenden op te halen en mee te nemen in het ontwerpproces en de ontwerpkeuzes.
- Het faciliteren van een soepel proces en zoveel mogelijk begrip voor het project en de maatregelen in deze fase (draagvlak verkrijgen en behouden).

Deze notitie beschrijft het proces dat in de ontwerpfase is gevolgd waarmee invulling is gegeven aan bovenstaande doelstellingen.

Samen met de verschillende projectpartners (Rijkswaterstaat Oost-Nederland, de Provincie Gelderland en Staatsbosbeheer) en diverse stakeholders uit de omgeving, waaronder de gemeente West Maas en Waal, de gemeente Maasdriel, waterschap Rivierenland en omwonenden, is een cyclisch iteratief ontwerpproces doorlopen. Dit heeft plaatsgehad via verschillende ontwerp ateliers waarbij het schetsontwerp (SO) uit de eerder opgestelde preverkenning (volgens het Natuur+ scenario) zich steeds verder doorontwikkeld heeft naar een Definitief Ontwerp. Ook zijn keukentafelgesprekken gevoerd met direct betrokkenen (= de bewoners van de uiterwaarden) en hebben afstemmingsbijeenkomsten plaatsgehad met burgercollectieven en collectieven voor beheer en onderhoud. Uiteraard zijn ook de platforms uit Wamel en Heerewaarden betrokken bij de voorliggende planstudie.

Voorafgaand aan het ontwerpproces is een aantal uitgangspunten geformuleerd. Het belangrijkste uitgangspunt is de bestuurlijke keuze om het instrumentarium van onteigening niet in te zetten. Dit is een keuze die door de initiatiefnemers en het gemeentebestuur wordt gedragen. Bij de start van het project waren de meeste gronden al in eigendom van Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer. Tijdens het ontwerpproces zijn op basis van vrijwillige verkoop nog aanvullend agrarische percelen aangekocht. Daarmee is een logisch aaneengesloten gebied ontstaan.

2 KORTE INHOUDELIJKE TOELICHTING OP HET ONTWERP

2.1 Toelichting inhoud

In het Nederlandse rivierengebied wordt gestreefd naar een verbetering van de omstandigheden voor planten en dieren zodat de biodiversiteit weer toe kan nemen. Dit gebeurt door de natuurlijke processen te bevorderen die passen bij de dynamiek van de rivier. De uiterwaarden van Wamel, Dreumel en Heerewaarden staan op het programma om de komende jaren ingericht te worden als natuurgebied met meer rivierdynamiek. Het gaat daarbij om meer ruimte voor stromend water in de uiterwaarden en het aanleggen van laagten waar water na een overstroming blijft staan en langzaam kan uitzakken. Dit levert afwisselende landschappen en vegetaties op zoals zandige oeverwallen dichtbij de rivier die begroeid zijn met bloemrijke stroomdalgraslanden en verder van de rivier af de meer kleiige, lagere delen van de uiterwaard, waar het water langer blijft staan en zich natuurlijke graslanden zullen ontwikkelen en op de laagste plekken ook bos – langs de rivieren oobos genoemd – en moeras. Door nevengeulen in de uiterwaarden aan te leggen die jaar rond een beetje rivierwater afvoeren, wordt het stroombed van de rivier weer geschikt voor een rijker onderwaterleven. Doordat het zomerbed vooral is ingericht voor de drukke scheepvaart is de geschiktheid voor deze soorten de afgelopen decennia erg onder druk komen te staan.

In het ontwerp voor de uiterwaarden is gezocht naar de juiste balans tussen de kwaliteiten door aan te sluiten bij de ontstaanswijze ervan, ook wel het DNA van de rivier genoemd. De meestromende nevengeulen zijn daarom gelegd op de scheiding tussen 'oud' en 'nieuw' land en in vroegere rivierarmen van de Waal. Deze zijn nog herkenbaar als een verlaging in het landschap. Hier vinden we nu nog voornamelijk soortenarm grasland wat nog niet tot ontwikkeling is gekomen. In het nieuwe ontwerp gaat veel riviergebonden natuur zich weer thuis voelen en vele soorten vogels, stroominnende vissen, planten en dieren zullen hiervan profiteren. Door het water in specifieke laaggelegen gebieden langer vast te houden, verandert de vegetatie en zal de diversiteit aan soorten toenemen. Door meer variatie tussen hoog en laag, nat en droog en voedselrijk en voedselarm zal ook een gevarieerder landschap ontstaan.

De al aanwezige waardevolle vegetaties zoals die te vinden zijn op de oeverwallen en in de bosrijke zone aan de voet van de dijk worden in stand gehouden (en gekoesterd). Waar mogelijk krijgen deze de ruimte voor verdere ontwikkeling. Verspreid over het gebied worden poelen aangelegd voor amfibieën zoals de in zijn voortbestaan bedreigde Kamsalamander en de Rugstreeppad. Na het uitvoeren van de maatregelen, dat circa twee jaar in beslag zal nemen, worden de graslanden via een natuurlijk beheer (maaien en begrazing) doorontwikkeld naar flora- en faunarijk grasland.

Het gebied is vrij toegankelijk voor de bezoekers, die er naar hartenlust kunnen wandelen en struinen langs de nieuwe nevengeulen en over de oevers van de Waal.

2.2 Uitgangspunten ontwerp

De basis voor het ontwerpproces is gevormd door het scenario 'natuur +' uit de preverkenning van 2014. Dit uitgangspunt is vastgelegd in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Rekening houdend met de vooraf geformuleerde randvoorwaarden - waaronder de rivierkundige als belangrijkste - en uitgangspunten is dit schetsontwerp (SO), dat al in 2014 door derden is opgesteld, in een aantal ontwerp sessies samen met stakeholders doorontwikkeld tot een basisontwerp (BO). Daarnaast zijn er voor een aantal onderdelen van dit basisontwerp (ontwerp)varianten uitgewerkt. Gedurende het ontwerpproces zijn diverse individuele 'keukentafelgesprekken' met direct belanghebbenden uit het gebied gevoerd alsook gesprekken met belangenorganisaties en vergunningverlenende instanties zoals het waterschap Rivierenland. Alle belangen, wensen, eisen en mogelijke meekoppelkansen vanuit

de omgeving zijn geïnventariseerd en in de planstudie in de verschillende planstudiefases beoordeeld op passendheid en haalbaarheid.

Het basisontwerp is samen met de benoemde varianten in een eerste toetsing beoordeeld op een aantal 'dominante' thema's die van belang zijn voor de besluitvorming over een vergunbaar, betaalbaar en uitvoerbaar ontwerp. Deze 'dominante' thema's zijn:

1. Doelbereik natuur
2. Rivierkunde (hoogwaterveiligheid, hinder of schade door hydraulische effecten en morfologische effecten)
3. Geohydrologie (grondwaterstanden) en waterveiligheid (stabiliteit waterkering en piping)
4. Draagvlak in de omgeving
5. Financiële haalbaarheid
6. Grondposities

Op basis van deze thema's zijn keuzes gemaakt om een aantal ontwerpvarianten te laten vervallen dan wel mee te nemen in de verdere planvorming.

Het basisontwerp is doorontwikkeld tot een voorlopig ontwerp 'DO1.5' inclusief een aantal resterende ontwerpvarianten hierop. In dit DO1.5 zijn tevens de gehonoreerde wensen uit de omgeving verwerkt. Het DO1.5 is vervolgens opnieuw getoetst op bovenstaande 'dominante' thema's. Dit heeft geleid tot de totstandkoming van het DO1.99.

Tijdens de toetsing van het DO1.99 intensiveerde op zowel landelijk als provinciaal en lokaal niveau de maatschappelijke en politieke discussie over de ecologische waarde van voormalige zandwinplassen. Dit in relatie tot het verondiepen van deze plassen. Het aanvankelijke initiatief om de zuidzijde van de Vonkerplas gedeeltelijk te verondiepen met grond uit het project (voor zover dat voldoet aan het Besluit bodemkwaliteit, Bbk) en daarmee de ecologische kwaliteit te vergroten, is vanwege het ontbreken van maatschappelijk draagvlak bij omgevingspartijen en onduidelijkheid over de ecologische meerwaarde losgelaten.

Tevens zijn alle strangen uit het DO 1.99 omgezet in meestromende nevengeulen. Dit om te kunnen voldoen aan de gestelde KRW kwaliteit voor het middendeel van de Waal. Dit betreft met name stroomminnende soorten. Deze wijziging is, in het najaar van 2020, besproken met de deelnemers van de ontwerpatelier en omgevingspartijen (in verband met Covid-19 digitaal).

Dit heeft geleid tot het voorstel voor het DO2.0 dat gedefinieerd is als het planvoornemen. Voor een inhoudelijke beschrijving en toetsing hiervan wordt verwezen naar de inhoudelijke documenten zoals de NRD, het MER en het bestemmingsplan.

3 PARTICIPATIE VERANTWOORDING

Onderstaand is beschreven welk proces is gevolgd om draagvlak te creëren, wat dit heeft opgeleverd en hoe hiermee is omgegaan.

3.1 Informatieverstrekking algemeen

Doel

Het *doel van participatie* is belanghebbenden/stakeholders *deelgenoot* te maken en mee te nemen in de natuuropgave en het belang hiervan, teneinde (a) het draagvlak te vergroten, (b) de realisatie van de maatregelen te vereenvoudigen en (c) waar mogelijk synergie te bereiken met andere opgaven en de omgeving. Door de deelname van burgers en maatschappelijke organisaties zijn informatie, kennis, belangen en standpunten gedeeld met als doel een kwalitatief beter besluit, met meer draagvlak te creëren.

Met het participatietraject is beoogd om vroegtijdige inbreng van maatschappelijke initiatieven te verkrijgen.

De werkwijze die gevolgd is in het ontwerpproces met de burgers en maatschappelijke partijen is die van 'meedenken' en 'meeweten'. Het meedenken betreft het verkrijgen van inhoudelijke inbreng door te consulteren en raadplegen. Dit heeft plaatsgehad via de ontwerp ateliers en keukentafelgesprekken en informatieavonden (zie verderop). Het meeweten betreft de belanghebbenden in de algemene informatieverstrekking. Het gaat hier om te informeren zodat men weet en begrijpt wat er gaat gebeuren.

Informatieverstrekking

Gedurende het gehele ontwerpproces is informatie uitgezet via de Website www.samenwerkenaanriviernatuur.nl. Hier kunnen belangstellenden terecht voor het laatste nieuws en ook downloads zijn hier beschikbaar, waaronder de verschillende ontwerpkaarten behorende bij de verschillende fases in het ontwerptraject. Via nieuwsbrieven zijn de belangstellenden geïnformeerd over het planproces, planning en voortgang. Voor het verkrijgen van het nieuwsbericht kon iedereen zich inschrijven. Daarnaast was er gedurende het ontwerptraject de mogelijkheid om per email in contact te treden met de omgevingsmanager. Dit verliep via het contactformulier op www.samenwerkenaanriviernatuur.nl. Tevens is op de site een Q&A opgenomen. Hierin zijn algemene vragen en ook specifieke voor de hand liggende vragen opgenomen. Regelmatig zijn deze geüpdatet aan de hand van vragen van belangstellenden.

Er zijn gedurende het planuitwerking traject 2 informatie avonden georganiseerd.

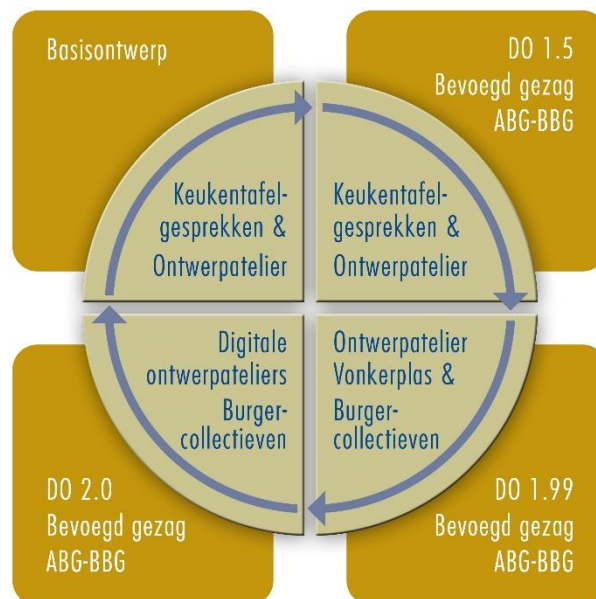
3.2 Participatie in het ontwerptraject

Algemeen

Samen met de verschillende projectpartners (Rijkswaterstaat Oost-Nederland, de provincie Gelderland en Staatsbosbeheer) en diverse stakeholders uit de omgeving, waaronder de gemeente West Maas en Waal en de gemeente Maasdriel, waterschap Rivierenland en omwonenden, is een cyclisch iteratief ontwerpproces doorlopen. Deze gehanteerde werkwijze houdt in dat gemaakte keuzes, ontwerpsuggesties of specifieke detailleringen in iedere ontwerproude zijn uitgewerkt om het ontwerp te completeren. Ook de uitkomsten van de ontwerp ateliers en keukentafelgesprekken met omwonenden zijn hierin verwerkt tot aan DO 2.0.

De uitkomsten van de verschillende tussentijdse toetsronden zijn tevens gebruikt om ook het milieubelang een volwaardige rol in de besluitvorming te laten spelen (evenals vergunbaarheid en betaalbaarheid). De direct betrokken overheden (o.a. gemeenten) zijn middels de ambtelijke begeleidingsgroep (ABG) geïnformeerd en zijn keuzes voorgelegd om tot besluitvorming te komen in de bestuurlijke begeleidingsgroep (BBG). Via de

informatieavonden zijn de ontwerpplannen gepresenteerd aan een ieder en is om reactie gevraagd zowel ter plaatse als middels het invullen van formulieren.

Keukentafelgesprekken

In de periode oktober/november 2017 tot en met juni 2019 zijn in vier rondes individuele keukentafelgesprekken gevoerd met direct belanghebbenden uit het gebied alsook gesprekken met belangenorganisaties en vergunningverlenende organisaties zoals het waterschap, provincie, de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en het ministerie. Alle belangen, wensen, eisen en mogelijke meekoppelkansen vanuit de omgeving zijn geïnventariseerd en beoordeeld in het uitwerkingstraject van het ontwerp.

Reguliere ontwerpateliers

Bewoners, gebruikers en ondernemers van het plangebied hebben de gelegenheid gekregen te participeren in het ontwerpproces. Daartoe waren mensen en organisaties uitgenodigd of hebben zij zich aan kunnen melden. In kleine groepen (circa vijftien personen) is interactief gewerkt in ontwerpateliers. De ontwerpateliers waren opgesplitst voor beide gemeenten Maasdriel en West Maas en Waal en werden steeds in dezelfde periode gehouden waarbij de gemeenten eveneens aanwezig waren.

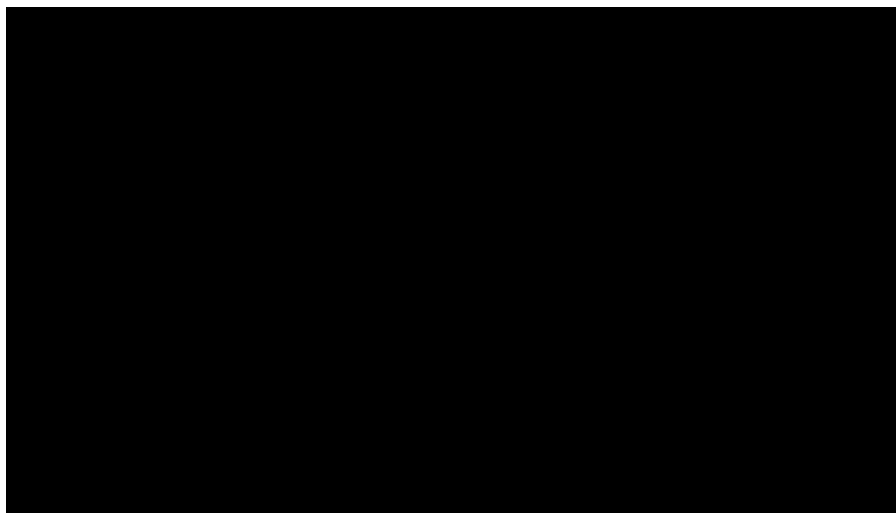
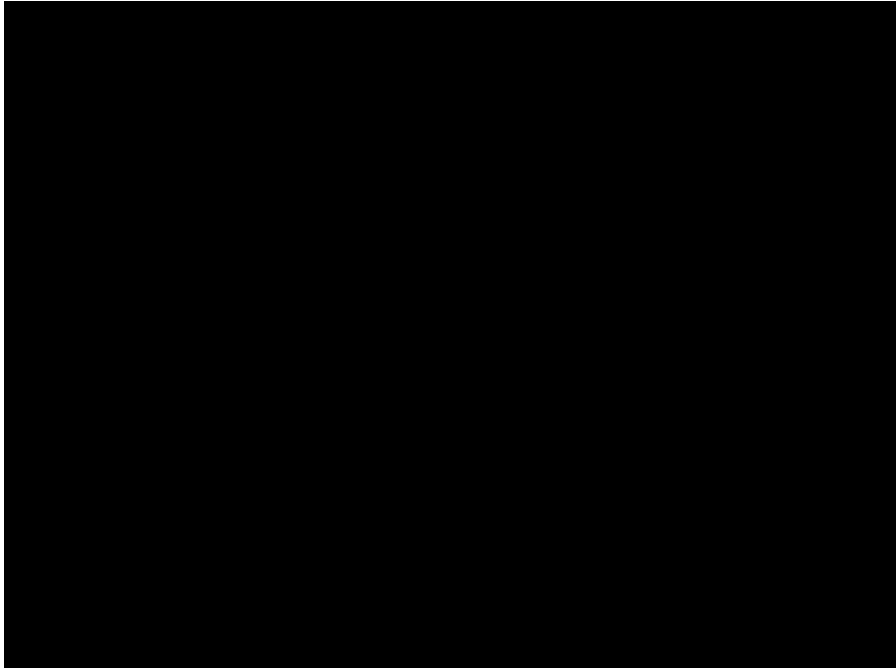
De volgende ontwerpateliers hebben plaatsgevonden:

- 1^e ontwerpatelier gemeente Maasdriel en gemeente West Maas en Waal oktober/november 2017 met als doel:
 - o Kennis delen over het proces
 - o Rollen en verwachtingen
 - o Ophalen issues, belangen, bouwstenen, meekoppelkansen
- 2^e ontwerpatelier gemeente Maasdriel en gemeente West Maas en Waal december 2017 met als doel:
 - o Toetsen van het basisontwerp aan wensen van de omgeving
 - o Inbreng van aanpassingen/verbeteringen
- 3^e ontwerpatelier gemeente Maasdriel en gemeente West Maas en Waal mei/juni 2018 met als doel toelichting op het DO 1.0
- 4^e ontwerpatelier gemeente Maasdriel en gemeente West Maas en Waal november 2018 met als doel voorlopig ontwerp en varianten Vonkerplas
- 5^e ontwerpatelier 15 mei 2019 met als doel toelichting aanpassingen ontwerp DO 1.5 naar DO 1.99

- Extra ontwerpatelier West Maas en Waal 18 januari 2020 met betrekking tot de optimalisaties in DO 1.99
- Extra ontwerpatelier Heerwaarden op 12 januari 2021 en West Maas en Waal op 18 januari 2021 met betrekking tot de optimalisaties in DO 2.0

Naast de reguliere ontwerpateliers heeft er een aantal extra ontwerpateliers plaatsgevonden specifiek met betrekking tot de mogelijke gedeeltelijke verondieping van de Vonkerplas.

- Extra ontwerpatelier West Maas en Waal 10 april 2018 met als onderwerp de mogelijke herinrichting van de Vonkerplas
- Extra ontwerpatelier Vonkerplas 17 januari 2019

Burgercollectief Dreumel en Boomgroep Wamel

Met het Burgercollectief Dreumel en de Boomgroep Wamel hebben in het traject van het planontwerp, ook buiten de ontwerpateliers om, diverse overleggen plaatsgehad. De naar voren gebrachte ideeën en plannen zijn beoordeeld op haalbaarheid en doelrealisatie en hierover heeft intensieve afstemming plaatsgevonden. Uiteindelijk heeft dit geleid tot het laten vallen van het toepassen van projectgrond in en het verondiepen van de Vonkerplas. Met de vertegenwoordigers van beide burgercollectieven is vanaf april 2020 tot en met eind 2020 inhoudelijke informatie uitgewisseld. Het ontwerp en nadere achtergronden is met hen gedeeld via het digitale ontwerpatelier in 2021. Tevens hebben zij hun schriftelijke reactie gegeven op het concept ontwerp DO 2.0 ten behoeve van het bestuurlijke overleg van november 2020. Beide burgercollectieven hebben een beantwoording ontvangen op hun reactie door middel van een uitvoerige toelichting op het ontwerp DO 2.0.

Dorpsraden

Het dorpsplatform Samen Wamel en de dorpsraad Heerewaarden zijn betrokken bij de totstandkoming van het DO 2.0 via de ontwerpateliers van januari 2021.

4 RESULTATEN DRAAGVLAKPROCES

4.1 Toets op draagvlak DO2.0

Uit de vele afstemmingsrondes met stakeholders, waaronder het waterschap, gemeenten en burgers, blijkt dat er draagvlak is voor de beoogde natuurontwikkeling en de aanleg van de nevengeulen. Ook is waardering uitgesproken over de mogelijkheden om mee te denken en de gebiedskennis in te brengen. In de hiernavolgende paragrafen wordt meer in detail ingegaan op een aantal specifieke onderwerpen. In algemene zin is men tevreden over de gelegde accenten voor natuurontwikkeling en het nastreven van rust.

De meer algemene ingebrachte aandachtspunten betreffen het handhaven van de extensieve recreatie in het gebied, de toegankelijkheid en handhaving en toezicht. Hoe hiermee in het ontwerp is omgegaan in onderstaand aangegeven. Het gebied staat open voor extensieve vormen van recreatie zoals struinen en vissen op de daarvoor aangegeven wateren. Bestaande gebruikscontracten (vis en jacht) worden gerespecteerd maar zullen niet verder worden uitgebreid in het gebied. Intensieve vormen van recreatie worden niet aangelegd. De bereikbaarheid van de Waal en de toegankelijkheid van het gebied voor wandelaars en extensief struinen is geborgd via de voetgangers- en onderhoudsbruggen. Ook worden op een aantal plaatsen kleine parkeergelegenheden aangelegd. Op verzoek van de Dorpsraad Wamel en de Boomgroep Wamel is voor de nevengeul Wamel een extra voetgangersbrug toegevoegd zodat een betere toegang vanuit het dorp Wamel is verkregen. Het plangebied wordt voorzien van deugdelijke buitenrasters met bij de ingangen, klaphekken en overstapies voor wandelaars. Samen met de juiste bebording met gedragsregels is dit de basis voor adequate handhaving en het uitvoeren van de wettelijk verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers voor het toezicht op de groene doelen.

Hierna wordt ingegaan op de gehonoreerde en niet-gehonoreerde ontwerpsuggesties.

4.2 Het beperkt verondiepen van de Vonkerplas

Een van de meekoppelkansen betrof het beperkt verondiepen van de Vonkerplas met vrijkomende grond uit de nevengeulen. Deze meekoppelkans was gebaseerd op de veronderstelling dat dit een belangrijke bijdrage zou leveren aan de ecologische kwaliteit en natuurbeleving van de plas. De toepassing van de gebiedseigen grond was gericht op het verflauwen van de oevers. Voor deze meekoppelkans was onvoldoende maatschappelijk draagvlak. Het Burgercollectief Dreumel en Boomgroep Wamel was uitgesproken negatief over het verondiepen van de Vonkerplas. Partijen zijn het erover eens dat eerst een goed ecologisch onderzoek plaats dient te vinden naar de huidige en de te verwachten ecologische kwaliteit van de Vonkerplas. Ook dient de maatschappelijke wens voor de verdere ontwikkeling van de plas verder uitgewerkt te worden. Vanwege het ontbreken van maatschappelijk draagvlak is besloten af te zien van het beperkt verondiepen van de Vonkerplas. Vrijkomende grond wordt (per schip) afgevoerd. Om dit mogelijk te maken is het projectbudget substantieel opgehoogd. Daarmee blijft de Vonkerplas ongemoeid.

4.3 Overige gehonoreerde ontwerpsuggesties

Overige belangrijke samengestelde wensen die zijn opgenomen in het ontwerp zijn onder meer:

1. Behoud mooie doorzichten vanaf de winterdijk

Rekening houden met de doorzichten vanaf de winterdijk naar de Waal. Door de burgers is aangegeven dat de zichten vanaf de winterdijk belangrijk zijn en behouden moeten blijven. Bij het ontwerp is hier rekening mee gehouden. Het extra ooibos is nu gepland op plekken waar reeds ooibos is en/of een verdichting door hoge begroeiing van het landschap al aanwezig is. Dit zijn de locaties Bato's erf, bosvorming in het Vaticaan bij Dreumel en bij het driehoekige perceel van SBB bij Wamel. De bestaande landschappelijk doorzichten zijn gerespecteerd.

2. Geen hoog opgaande begroeiing

Bewoners, met name tussen Bato's erf en Fort Sint Andries, wilden geen hoog opgaande begroeiing nabij hun woningen. De vergezichten met o.a. de Waal zijn daarom ook behouden gebleven. Het gewaardeerde heggen- en hagenlandschap op de perceelsgrenzen bij de Heerewaardense uiterwaarden blijven behouden.

3. Geen verplaatsing voetveer Varik

Verplaatsing van de veerstoep tussen Varik en Heerewaarden naar een meer westelijke locatie nabij de Molendijk is als optie verkend. Dit mede om de recreatiedruk te verminderen bij Oude Oven en De Kop. Deze verplaatsing vond echter geen draagvlak bij de bewoners aan de Molendijk. De eigenaar van het voetveer naar Varik gaf aan geen meerwaarde in deze variant te zien. Mede daarom blijft de huidige toegang tot het voetveer gehandhaafd.

4. Betere verdeling bezoek uiterwaarden Heerewaarden

Om toekomstig bezoek aan de uiterwaarden te faciliteren wordt in de Heerewaardense uiterwaarden een drietal parkeerplaatsen (tussen de vijf à acht plekken) aangelegd. Door ook ter hoogte van de Heerewaardense strang een parkeerfaciliteit te maken, wordt een betere spreiding van het bezoek aan de uiterwaarden bij Heerewaarden bewerkstelligd en worden de delen Oude Oven en De Kop en Molendijk meer ontzien.

5. Veerhuis Wamel

Voor het voormalige Veerhuis is besloten om de daar aanwezige kolk uit te breiden richting het Veerhuis. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de wens van de omgeving om het water meer naar het Veerhuis te brengen (in relatie tot de aanmeermogelijkheid bij hoogwater) en zoveel mogelijk in de oorspronkelijke staat te herstellen. Dit vindt dus plaats door bescheiden graafwerkzaamheden. Het is niet mogelijk om permanent open verbonden water te realiseren langs de veerweg, dit in verband met rivierkundige effecten ter plekke.

4.4 Niet-gehonoreerde ontwerpsuggesties

Niet alle ontwerpsuggesties konden worden gehonoreerd. Hierna worden de ontwerpsuggesties benoemd en toegelicht die niet (in dit ontwerp) zijn gehonoreerd.

1. Natuurspeelplaats

De lokale Scouting van Dreumel heeft gevraagd om een perceel in de uiterwaarden (bij voorkeur in de buurt van de dijkstoep tegenover de Polstraat) dat zij als natuurspeelplaats kan gebruiken. De haalbaarheid hiervan is in een separaat overleg tussen Staatsbosbeheer en de scouting besproken. Afsproken is om dit traject los te koppelen van de planvorming UWDH.

2. Bodemverhogingen en meer hoog opgaande vegetaties

Een aantal inrichtingsopties zoals het verhogen van zomerdijken, het aanleggen van terpen of het laten groeien van veel meer houtige gewassen werkt wateropstuwend. Dit past niet binnen de vastgestelde rivierkundige kaders voor waterveiligheid.

4.5 Overige relevante uitkomsten van het participatie- en draagvlakproces

Het gevoerde participatie- en draagvlakproces heeft nog een aantal andere aandachtspunten/uitkomsten voor het project opgeleverd. Deze worden hierna toegelicht.

1. No Regret en omgekeerde werking

De extra natuur die gerealiseerd wordt door het project UVDH, legt geen extra beperking op aan de in de toekomst te versterken winterdijken. Hierbij is de nieuwe natuur die door het project wordt aangelegd in de beoordeling meegenomen. Ook brengt de aan te leggen natuur, met name de nevengeulen en hardhoutoibossen geen extra beperkingen met zich mee, boven datgene wat reeds aan natuur aanwezig is (aangewezen Nature 2000 gebied Rijntakken) en wat wordt geëist vanwege de Wet natuurbescherming. Deze vormen derhalve geen extra belemmeringen voor toekomstige bedrijfs- en maatschappelijke ontwikkelingen.

2. Beheer

Het toekomstig beheer en onderhoud is vastgelegd in het beheer en onderhoudsplan. Meer eigenaarschap en toezicht is van belang voor voortgaand draagvlak bij de mensen. De wijze waarop dat gebeurt, moet in goed onderling overleg gaan. Eerder is gemeld dat Staatsbosbeheer hiervoor open staat, en met de afgesproken "gezamenlijke jaarlijkse schouw" voor het beheer in het gebied is een eerste stap gezet (Burgercollectief Dreumel en Boomgroep Wamel). De beheer- en onderhoudsverantwoordelijkheid blijft bij de eigenaren. De intentie is om de coördinatie van het toekomstig beheer van de gronden in eigendom bij Staatsbosbeheer en in eigendom bij het Rijk, na realisatie van het project, bij Staatsbosbeheer te beleggen. Aan de burgercollectieven is daarom verzocht zich te wenden tot Staatsbosbeheer, als eindbeheerder, om met hen hierover af te stemmen.

3. Toezicht en handhaving door Staatsbosbeheer

Het doel van het toezicht is om de (groene) waarden van de gebieden te beschermen (dat wil zeggen gebieden en eigendommen blijven heel en schoon) en te zorgen dat de bezoekers zich welkom voelen zodat zij ongestoord gebruik kunnen maken van het gebied. Het toezicht vindt plaats binnen de wettelijke verantwoordelijkheden van de initiatiefnemers. Hiervoor zullen de buitengrenzen van het gebied van een deugdelijk raster worden voorzien met ingangspoortjes voor de recreant.

4. Klant Eisen Register (KES)

De meer individuele ontwerpsuggesties zijn opgenomen en beschreven in de zogenoemde Klant Eisen Specificatie (KES). Hierin is gestructureerd en compleet alle input en informatie rondom de klanteisen vanuit System of Interest ten behoeve van het project in beeld gebracht. In dit document is tevens na te gaan of een wens is gehonoreerd, en zo ja hoe deze in het ontwerp is verwerkt.